

TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish Daily in the West. Published Daily, except Sunday, at Astoria, Oregon, by the Western Workers' Publishing Society.

Office Seventh and Commercial St., Opposite Post Office.
Phone: Office 365, Editorial Dep't 832
Post Office Address:
TOVERI, Box 99, Astoria, Ore.

EDITORIAL STAFF

Elis Sulkanen, Managing Editor, Sulo Syvänen, Alex Sevo, Toivo A. Johnson, Leo Leino

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Amerikan taantumuksesta ulkomailla

Amerikan vallitsevien luokien ja yleisen politiikan taantumussuhteita alkaa herättää huomiota kautta maailman. Aivan äskettäin eräs ranskalainen sanomalehtikirjoittaja selosti kuinka Amerika on maailman taantumussuhteiden maa. Kaikkialla työväenjärjestöt kiinnittävät huomiota tähän asiaan. Poliittisten vankien linassa pitämisen on jotain, joka alkaa hämmästyttää koko maailmaa varsinkin sota-ajan lainsäädännön perusteella vangituvat kaikki vapautetut.

Nyttemmin on hyvin tunnettu amerikalainen sanomalehtimies Miles Boutun "Associated Pressin" Tukholman monivuotinen kirjeenvaihtaja "Werdens Gangille" tehnyt erinäisiä suuria mielenkiintoa ansaitsevia ilmoituksia, jotka koskevat amerikalaisia oloja, joista hän on saanut kateria kokemuksia. Mr. B. on äskettäin palannut Amerikkaan asuttuaan monta vuotta Euroopassa. "Minua kammostuttavat ne muutokset, joita viimeisinä vuosina siellä kotona on tapahtunut. Amerikalainen vapaus ja demokratia ovat yksinkertaisesti mielikuvitusta.

Te tiedätte, että 1,600 henkilöä istuu vankiloissa vain mielipiteidensä vuoksi. Sosialisti Debs istuu tuomittuna 10 vuoden vankuteen. Olen kuullut puhuttavan eräästäkin Missourista kotoisin olevasta miehestä, joka sai 12 vuotta vankuteen lausuntonsa johdosta omassa kodissaan. Armeijasta tiedän esimerkiksi, jolloin yksi mies sai 15 vuotta vankuteen syyistä, että kieltäytyi kantamasta vettä. Syyt kurjaan tilanteeseen ovat mitä hämmästyttävintä tietämättömyyden kaikista sosialistista ja poliittisista kysymyksistä, rajaton tietämättömyys euroalaisista oloista. Olla sosialisti on sama kuin olla rikoksen tekijä. Jos Hjalmar Brantingin tapainen mies tulisi Amerikkaan,

kielletäisiin häneltä kansalaisoikeus. Amerikka ei löydä mitään demokratiaa, vaan ainoastaan rahavaltaa, ja sanomalehdistö varustetaan rahoilla samoista lähteistä kuin puolueet.

Tietysti vallitsee siellä kuohunta, mutta sitä pidetään ohjissa. Varmasti luullaan, että aatteet voidaan tappaa. Minä toivon ainoastaan, etteivät republikaanit saavuta voittoa presidentin vaaleissa syksyllä, jos he se tekevät, niin on varsin todennäköistä, että aletaan hyökätä Saksaa vastaan ja silloin voi kuohunta puhjeta täyteen liekkiin. Tosiaan on yritetty aloittaa ajamaan vapaamielis-radikaalista politiikkaa, mutta toistaiseksi tuloksetta. Ei löydy mitään henkistä pohjaa aloitteen ottamista varten. Alempi keski-ikä, esim. koulun opettajat, ovat siihen määrään masennetut, että he eivät rohkene pitää omia mielipiteitä. Hyvinvoipia keski-ikäisiä on kantaaltaan kapitalistista, sillä on hyvät tulot, mutta ei mitään muuta harrastuksia kuin automobiilit ja urheilu. Siellä vallitsee tavaton henkinen köyhyys — tuskin kukaan harrastaa taidetta ja kirjallisuutta, teattereissa tuskin milloinkaan nähdään kirjallisesti arvokasta kappaletta. Tämä on kaikkein pahinta tämä välinpitämättömyys vanhoihin sivistysarvoihin nähden.

Taloudellisissa suhteissa on tietysti siedettävää, kun ei otta huomioon sellaisia paikkoja kuin "teräselvetti", joissa tehdään työtä 12 tuntia päivässä. Mutta pahinta on röhkyä vastenmielisyys ulkomaalaisiin, henkinen tyrannia. Väestö alkaa siirtyä Amerikkaan pois, ihmiset alkavat palata Eurooppaan takaisin tuhatmäärin, vieläpä Saksaan, jossa olot kuitenkin ovat niin vaikeat. Amerikka on hirveän takapajulla Eurooppaan verrattuna ihmishistorian kehityksessä — tekisi mieli sanoa vuosisatoja.

KÄTYRIEN OSUUS TYÖLAISTEN TAISTELUISSA

Useasti on meikäläiseltä taholta puhuttu kuinka työläisten tulisi olla valppaina järjestönsä asioissa, että niihin eivät pääsisi vihollistemme kätyrit vaikuttamaan ja määräämään.

Lakkojen ja muiden työrettelöiden aikana on eräänlaisilla "pelkäämättömillä taistelijoilla" parhain tilaisuus nousta pinnalle ja vaikuttaa työväen taisteluun. Työtaisteluiden kestäessä on kuitenkin näistä asioista työväen lehtienkin mitä vaikein puhua koska sellainen on omiaan synnyttämään hajaannusta joukoissa ja epäluuloa kaikkeen.

Provokaattorien jälkiä tavataan melkein jokaisessa suuremmassa työläisten lakkoisteluissa. Aina ne eivät tule todis-

tetuksi eikä paljastetuksi sillä se riippuu siitä miten kykenevät nämä provokaattorit ovat, mutta silti niiden vaikutus kyllä huomataan, useammin kuitenkin vasta taistelun päätyttyä. Provokaattorien vaikutuksesta työläisten taisteluihin antaa mitä opettavimman esimerkin Butte. Hennessyn kuudes lattia on ollut aina kokoontumispaikkana "valkosimmille työväen miehille".

Että sieltä järjestettiin muistettava kaivosmiesten unionin haalin räjähdys ja sen jälkeinen mainareiden järjestön hajotus, on mitä ilmeisin. Nyt jo myönnetään, että v. 1917 kaivoslakko jatkui katkeraan loppuunsa asti A. C. M. yhtiön palkkaamien kätyreiden vaikutuksesta.

Montanan valtion nonpartistinen nimityksen saanut kuvernööri ehdokas B. K. Wheeler, joka tuon lakon aikana oli Silver Bow kauntin yleisenä syyttäjänä, on tehnyt laajaperäisesti selkoa niistä miehistä, jotka tuotakko halusivat pitkiä. Häntä syytettiin Anaconda yhtiön presidentin C. Kelley'n taholta lakon jatkajaksi, koska ei käyttänyt auktoriteettiaan lakkoisten vangitsemiseksi ja syytteen asettamiseksi. Wheeler kutsui silloin virastaan yhden kuivaimman lakon jatkamista puolustavan lakonjohtajan, jonka provokaattorisuudesta hän oli varma tuntien hänet yhdeksi kompanian salapolitiikaksi, joka toimi I. W. W:ssä sekä lakko-komiteassa luottamusta ja arvontaa nauttivassa asemassa. — ja pani hänet tunnustamaan. Tästä asiasta jo silloin Wheeler kirjoitti selosteen, että kuparituristi haluaa lakon jatkumista saadakseen siten kiristettyä hallitusta yhä huimempaa hintaa kuparista, mutta sitä ei silloin vielä uskottu lakkoisten taholta, mutta nyt useiden muiden seikkojen taltua päivänvaloon myönnetään Wheelerin olleen oikeassa.

Butte ei suinkaan ole ainoa paikka missä näin on menetetty ja menetellään. Mainitsimme tämän erityisesti vaan sen takia, että Butten taisteluissa ovat suomalaiset olleet suurin joukoin mukana.

Näiden kätyrien vaikutuksesta ei vapaudu mikään työväenjärjestö muutoin kuin jokaisen työläisen tiivillä järjestönsä asioiden seuraamisella ja huoltamisella. Ei pidä ilman muuta luottaa järjestöjen toiminnassa leventelemiseen ja kiihotukseen. On opittava luottamaan työneeseen asioiden perusteelliseen harkintaan. Innostusta ja kätärvyyttä työläiset taisteluissaan tarvitsevat, mutta sen innostuksen ja voiman tulee lähteä itse taistelevista työläisistä tarvitseva odottaa jotakin suurisuista johtajaa, joiden johtajien persooniin niin useasti käteytyy vihollistemme käteen pelaa kätyri.

neet luottamaan trade unioneihinsa ja luonnollisesti kuluu aikaa ennenkuin he vapautuvat totutuista tavoista, joihin tietyt tulee lisäksi se yleinen hitaus mielipiteenmuutoksissa niinkaan kuin ei mikään suoranainen pula kohtaa työväkeä.

Mutta joskaan eivät olosuhteet Suur-Britanniassa vielä ole kärsiintyneet kriisiin, niin käy kumminkin kehitys ehdottomasti tähän suuntaan. Siltä on todistuksena esim. lakkaamatta kasvava työväestön tuutymättömyys, joka näihin asti on ilmentynyt lukuisissa lakkoissa ja hallituskelle sangen usein esitetyissä poliittisissa vaatimuksissa.

Katselkaamme vain esimerkiksi työväen osuutta Englannissa v. 1919 siis sen jälkeen kun sota oli loppunut. Aikana tammii syyskuu 1919 oli Suur-Britanniassa 1157 teollisuuslakkoja, jotka käsittivät 2½ miljoonaa työläistä ja joiden kautta menettiin yli 26 miljoonaa työpäivää. Jos verrataan näitä lukuja samana aikana vuotta aikaisemmin on meillä 960 lakkoa käsittäen 846,000 työpäivää. Siis on lähes kolme kertaa niin monta työläistä ottanut osaa työttöisyyden sodan loputtua.

Jos sitten vähän tarkemmin katselomme näitä lakko numeroja ja pyhähdymme esim. syyskuuhun v. 1919 niin huomamme tässä kuukaudessa 90 lakkoa, joista 6, sanoo kuusi, päättyi työläisten voitoilla. Työnantajien laskettiin suoraan voittoa 13 lakkossa, muun osan päättyessä kompromissielmiin, joissa työnantajat luonnollisesti selvisivät vahingoittamatta.

Nämä tosiasiat ja niiden työläisille antamat kokemukset, jotka suoraan tuntuvat työläisten selkänahassa, ovat selkeitä, jotka hitaasti herättävät Britannian työläiset sosialistiseen luokkatietoisuuteen. Porvarillisen yhteiskunta tarjoo työläisille myöskin toisia herätyskeinoja. Hinnat kohoavat lakkaamatta, jonka

KANSAINVÄLISEN KÖYHÄLÄISTÖN VOIMA

Ranskalaisten tilanhaltijain ja kapitalistien äänenkannattaja, "Journal de Debat" kirjoittaa: "Puolan häviön on syyppä kansainvälinen köyhälistö, joka estää säännöllistä sotavarustusten hankintaa Puolalle".

"Bjednota" tämän johdosta kirjoittaa:

Tällainen ranskalaisten pankkiirien tunnustus merkitsee kuolemantoimittua porvarien asialle. Kolmen vuoden kuluessa ovat Euroopan valkoiset hallitukset valkoisten agitaattoriensa, valkoisten sanomalehtiensä ja venäläisten valkoisten pakolaisten avulla koettaneet esittää venäläistä vallankumousta bolshevikien väkivallantekona, josta Euroopan työläisten on pysyttävä mahdollisimman kaukana.

Ja mikä on ollut seuraus? Kaikki nämä ponnistukset eivät ole johtaneet mihinkään tulokseen. Kaikki se kulta, mikä Euroopan porvaristo on runsaasti jakanut jokaiselle, joka on kyennyt keksimään kataliman valheen Venäjältä, on valunut hiekkään.

Venäläisen vallankumouksen osoittautui huolimatta kaikista ilkeistä panetteluista olevansa läheinen, ymmärretty asia ulkomaalaisen sorretun veljen sydämelle.

Venäläisen vallankumouksen puolustukseksi — silloin kun valkoisen Puolan herra asetti väkensä sen kurkulle — nousi koko kansainvälinen köyhälistö. Ja siis tämä rajantakainen työväenluokka osoittautui olevansa syyllinen Puolan häviöön. Tämän tunnustuksen tekee ranskalaisten pankkiirien äänenkannattaja.

GENEVEN SOCIALISTIT JA TOISEN INTERNATIONAALIN KONGRESSI

Toisen Internationalen kongressin johdosta Genevessä ovat Geneven sosialistiset järjestöt antaneet seuraavan sisältöisen julistuksen:

"Työläistoverit!
Toisen Internationalen kongressin nimellä on meidän kaupunkimme kokoontunut joukko henkilöitä, jotka periaatteessa ovat proletariaatin liikkeen saboteeraajia.

Kehoitamme teitä olemaan varuillanne tuon kongressin osantottajien suhteen, sillä he ovat edevastuussa siitä verestä, joka vuoti viime sodassa. Omien maattensa parlamentteissa ovat he nim. äänestäneet sotamäärärahojen puolesta ja rohkaisseet porvarishallituksia niiden rikollisessa työssä.

Tällä tapaavat nyt toisensa sosialipatriotti Jean Sigg, Albert Thomas, entinen ranskalainen varustusministeri ja nykyinen kansainvälisen työtoimiston johtaja, joka petturuudestaan

vuoksi työläiset sen jälkeen kun he ovat huomanneet mielettömäksi alluutuneen korkeampien palkkojen vaatimisen työntantajilta, nyt ovat aikaneet vaatia itselleen oikeutta, jonka mukaan heidän sanansa on otettava lukuun hintojen määräämisessä, ja myös vaatineet oikeutta rajottaa työnantajien liikevoittoa ja kontrolloida sitä. Sosialiseeraus-kysymys on tässä tapauksessa sangen tärkeästä merkityksestä, silloin kun on kysymys kourantuntuvien esimerkin seilittävillä työläisille pulmia.

Yli koko maailman vallitsevan hintojen nousu esiintyy Britanniassa verataassa kesäkuuta 1914 ja heinäkuuta 1918 seuraavasti:

Elinratteet	90 pros.
Vaatteet	95 pros.
Vuokrat	2.5 pros.
Polttoaineet	44 pros.

Sitten 1918 on nousu jatkunut ja se saa laajemman taustan jos samalla tarkastelemme työläisten palkkoja. Jos työläisten välttämättömään ylläpitoon laskeemme menevän 90, niin esiintyy hänen palkansa seuraavalaaisena:

1907	109
1914	99
1916	93
1918	77

Tämä näyttää vaarallista aleneemiseltä, mikä on ja jatkunut vuoteen 1920, niin että numero nyt lienee 50-60 välillä.

Ja samalla kertaa tarvitsee Englanti noin 500 miljoonaa puntaa luuknottamatta voittoa sodan kautta vielä suuremmiksi paiseuneita suunnattomia valtiovelkoja.

Nämä ovat tosiasioita, jotka osoittavat, että nykyinen tuotanto- ja jakojärjestelmä on hajaannustilassa. Ja työväki on se luokka, joka kovimmin ja kourantuntuvimmin joutuu tuntemaan tämän. Sen vuoksi on myöskin heidän tyytymättömyytensä etsintä ilmaisumuotoa poliittisissa

saa 100,000 frangin vuosipalkan, Scheidemann, entinen Wilhelm toisen imperialistinen ministeri, Belgian kuninkaan ministeri Vandervelde, Ruotsin kuninkaan ministeri Branting, sekä moni muu opportunistinen kansojen pettääjä.

Näiden henkilöiden "veljeys" on laadultaan sellaista, että suurin osa maailman sosialistisista ryhmistä on luopunut niiden edustamasta Toisesta Internationalista.

Työläistoverit, alkää milloinkaan unohtako niitä, jotka ovat pettäneet teidän asiaanne. Geneven sosialistiset järjestöt".

Quincy, Oregon

Quincyn S. S. Osaston ensi lauantain iltamiin ei voi saapua tov. E. Sulkanen puhumaan. Senaajan tulee toinen puhe, joten se puoli ohjelmasta ei jää täyttämättä. Iltamiin vaan kaikki lauantaina. — X.

Californiasta

Lakko valtion kirjapainossa. Californian valtion kirjapainossa, Sacramento, ovat kirjapainotyöläiset tehneet lakon vaatien puoli päivää vapaata lauantaisin. Lisävaatimuksina sanotaan olevan siveettömyyden poistaminen laitoksesta, jota siellä väitetaan olevan. Syytetään, että naisia palkataan muka kirjapainotöihin, mutta onkin niiden tarkoitus huvitaa valtion lainaaloita ja tehdä käännöstyötä semmoisiin nähdään jotka omaavat suurisoikeus vastaisen kannan lakitekeleihin nähden. Kirjapainon johtaja kieltää syytökset, mutta yksikään lainaaloita ei ole vielä astunut puolustautumaan. "Lainpyhyys on valtakuntien menestys."

Osaavat järjestyä. Alameda kauntin automobillikauppiaiden yhdistys on pitänyt erityiskokouksen äskettäin hienoimmissa hotellissa Oaklandissa. Oaklandin samoin kuin Berkeleyyn pankkiirit olivat kutsuvieraina kokouksessa sekä muutamia moottorivaunu Intressien edustajia San Franciscasta. Kokouksessa oli vanhoja veljeyttä kauppiaiden, korjaukseen omistajain ja pankkiirien kesken. Ja sitte kun herrat olivat syöneet, juoneet ja huvitelleet vahvasti, tekivät varmoja päätöksiä miten he kohtelevat automobillimekanikkoja. Herrat kokouksessaan ovat päättäneet pysyä avoimen työajan kannalla kertakaikkiaan. Luonnollisesti ei kysymyksen suhteen ollut erimielisyyttä ja samalla yksimielisyydellä olivat he hyväksyneet seuraavat kohdat mekanikkojen palkkaussa: jokaisen mekanikkoja palkkaavan on annettava luettelo yhdistyksen kirjuriin miesten nimet, mitä työalaa mikin on ja kuinka paljon maksetaan palkkaa; ennenkun kukaan ottaa mekanikkoja työhönsä, on ensin kysyttävä yhdistyksen kirjuriilta tarjolla olevan mekanikon persoonallinen karakteri; jokainen palkanmuutos ja työläisen vaihdos on heti ilmoitettava yhdistyksen kirjuriille. Elköös olekin saakuriin täsmällisesti järjestetty, eikä kukaan voi sanoa, ei saa sanoa, että se on hileman tyranniduelle haikahtavaa. Jos nuo pykälät olisi teh-

nyt automobillimekanikkojen unio se olisi eri asia, silloin ne loukkaaisi amerikkalaisia vapauksia aika pahasti. Sämt Gomperkin voi täydellä ayyhää kannattaa automobillikauppiaiden pykälä, sillä jättävään on toki mekanikolle perustulain takamaan vapauden kuitata työnsä, jos kerkiää, ennenkun käsketään menemään. Eihän täällä tarvita semmoisia pakkopykälä, jotka antaisi perustulallisen oikeuden työhön, kuten Venäjän bolshevikillä on, täällähän jokainen on luonnostaan kapitalisti, niinkun Työväen juhlapuheissa unionistille kaunisti puhuttiin.

"Sivistysseuraa" kuulutaan jossa-kin Berkeleyyn ja Oaklandin nurkilla puuhattavan alkuan. Sen kyllä voi mainita näin yleisemmän asialn yhteydessä. Sivistysseuran on yleismaailmallista ja kuka tietää ettekö tämä pieni alkuBerkeleystä vielä valloittaisi koko maailmaa. Sosialisten sivistysarratukset kuuluvat olevan miedonlaista sen uuden sivistyksen hommaajille. Puhuaamme sitä näin jo etukäteen, mutta kavahtakaa, ettei se vaan olekin skäppi sivistystä. — A. V.

Fort Bragg, Calif.

Uutisia. Kerrottavia asioita tapahtuu ehkä paljonkin, jos ne kaikki tulisivat uutiseeraajan tietoon. Silloin kun olin uutistenkirjoittajana, velvoitin kaikkia, jotka vaan tahtivat uutisia lukea, myöskin ilmoittamaan tietämänsä tapahtumia minulle. Niinollen jotkut vieläkin tuntevat velvollisuutta ilmoittaa minulle kuulemansa uutisia. Niinpä eräs metsämies kaupunkiin tultuaan tuli sanomaan minulle, että sinulle on taas syntynyt poika. Etkö ole sitä tietänyt, kun et uutisissa Toverissa ilmoittanut? En ole tietänyt, vastasin hänelle ja sitäpaitsi en ole nähnyt uutistenkirjoittajakaan. Muuten mainittiin uutisen on salaperäinen minulle vieläkin. — Poika ehkä on sinun "pyhästä hengestä" ja "tietäjä" itäiseltä maalta" tähden johdattamana etsineet hänen syntymäpaikkansa. Tähti tietenkin on selsaltanut juuri minun kohdalleni, koska ennenkin on sallittu sellaista tapahtua. Tietenkään tällä kerralla ei ole sitä niin sallittu, vaan on "vianon pelonkainen" viety "pyhiltä enkeleiltä Abrahamin helmaan" ennen tietäjien perille saapumista.

Muuten olisin kyllä tervehtinyt pienokaista hänen syntymäpäivänään — vaikka vaan isäpuolen asemassa. Mitä muuten tulee uutistenkirjoittajain avustamiseen, niin olisi välttämätöntä, että jokainen ottaisi huomionsa ilmekki mitä ympärillään tapahtuu ilmoittamisen arvosta ja antaa uutiseeraajan tietoon. Nykyinen Fort Braggin uutistenkirjoittaja on Senja Kaarnais.

Kalastajain saaliinhimo. Noyossa, loppi ennen kuin kalastuskausi, vaikka ei ollenkaan tyydyttyne. Näyttää siltä että kalat meressä ovat järjestyneet heitä vastaan. Vallitseeko meressäkin bolshevismi, koska eivät lohet näilläsiin uskokkaan enään saalistajansa kirksiksiin metalliputtimin, kuten maalla järjestymättömät ja osaksi järjestyneetkin työläiset varsinkin vaalikauna. Kalastajat Noyossa koko vilme talven kovasti varustelivat itseänsä Tyyneimeren kalastoa vastaan. Valkea koko Noyo olisi ollut aivan paatinvetäimänä ja kaikki Mendocnon "karpenterit" paatinvetäimänä, niin kyllä paatin tekoa olisi piisannut.

Sallitaanhan tässä vielä sivumennen mainita eräs seikka viime joulun metsämestien ja kaupunkilaisten välisestä kaksintaistelusta. Kun kalastajat eivät olisi olleet mahdollisia syyttämään, enempi kaupunkilaisten kuin metsämestienkään kanssa ja niin ollen lupasivat syödä "pasketin" keskenään ensi jouluna. Sanoivat metsämestien ja kaupunkilaisten yhdessä raholneen, selviuneen ja ruumilneen saavan tyytyä siihen mitä heiltä jää. Mutta nyt näyttää että kalastajat ovat vetäytyneet mesämestien siipien suojaan. Aikovatkaan peksittää metsämestienlä kaupunkilaisia? — Frank Mäkelä.

Aberdeen, Wash.
Pakinaa osuustoiminnasta. Anharvoin näkee, täällä uutisissa mainittavan mitään osuustoiminnasta, ikään kun täällä ei sitä hommaa tunnetta-sakaan. Mutta täällä kyllä senkin eeten on aherrettu, on vuosikausia viedä retuuttu osuuskappaa eteenpäin, ja yhtä kauvan on sille nakorrettu hautaa porvariston taholta, alka ajottain hyvinkin aikaisesti. Mutta aina se vaan seisoa, ja hitaasti, mutta varmasti edistyy myöskin. Tulisi pitkäksi luettella kaikki ne vastukset, joita varsinkin täällä Grays Harborissa osuustoiminta joutuu läpäämään, ja jos ei se pieni joukko, joka on varsinaisen osuustilkkeen tukena, olisi niin stkeää joukkoa toiminnasaan, olisi täällä jo aikaa osuustilkepyllähtänyt, iloksi porvareille, ja noille aikansa seuraamattomille työläisille, jotka ei näe siinä hommassa mitään muuta kun huonoa. Porvariluokka täälläkin on kaiken aikaa veisannut kuolinvirtä liikkeelleme, tietämättömmien työläisten sitä innolla säestässä, vaan sitä he kyllä saavat jatkaa, koska kerran osuustilke

YHTEISKUNNALLISIA JA VALTIOLISIA VIRTAKSIA ULKOMAILLA

Yleinen asema ja sosialistinen liike Englannissa

Alkaa käydä yhä selvemmäksi, että Englannin työväen maailma on heikentyä tämännastisesta luonteenaomaisesta välipitämättömyydestään sosialismia ja sen kysymyksistä kohtaan. Maailmansodan paino pakotti Britannian työläiset lähemmin ajattelemaan asemaansa, ja teollisuuden kehitys maailmansodan aikana sai heidät kääntymään Britannian työväen historiassa tähän saakka tuntemattomille poluille. Vanhat trade unionit, ammattiyhdistykset kadottivat yhä suurempien työväenkerrosten luottamukseen varsinkin ammattiotittomien työläisten, "the unskilled", keskuudessa. Julkisten trade unionien rinnalle muodostettiin, itse työpaikka perustana, monessa suhteessa sovjetiteja muistuttavia "Shop steward committees", työväen luottamusteiden komiteoita. Näitä ohjattiin aluksi syndikaaliseen suuntaan suunnitellen samaan tapaan kuin amerikalainen I. W. W. Mutta pian teki poliittisiin päämääriin pyrkivä liike itsensä huomatuksi työläisten keskuudessa.

tämän toiminnan puolella, heidän poliittinen harrastuksensa, joka tähän asti oli nukkunut, oli herännyt ja ilmeni siltä, että he yhä innokkaammin painostivat johtajiaan johtamaan heitä eteenpäin taistelussa heidän asettamiensa köyhälistön päämäärien puolesta. Mutta johtajat, jotka ovat opportunisteja, ovat ymmärtäneet johtaa järjestöjä sillä tavalla, että joukkovaatimukset kyllä on esitetty, vieläpä uhattu suoralla toiminnalla, mutta ratkaisevana hetkenä on kumminkin tyydytty porvariston lupauksiin ja pienempiin myönnytyksiin, tai ovat myöskin johtajat yksityisissä tapauksissa ollessaan pakoitettut siihen, antaneet voimien purkautua, sen jälkeen porvareille hyvissä ajoin lopettaakseen lakon tai muun liikkeen, mikä oli aloitettu. Näin kävi esim. rautatielakossa 1919 ja sama näyttää nyt tulevan Venäjän puolesta suoran toiminnan kohtaloksi. Kaikkialla ovat trade unionit nimisocialististen porvari-johtajien käsissä ja he pilaavat jokaisen liikkeen.

Ja työläiset saavat täten sen tuntuvan kokemuksen, että porvarilliset n. k. sosialistiset johtajat eivät kykene viemään heitä tai heidän asiaansa pysyviin voittoihin. Mutta herääminen, mikä on tämän välittömän opetuksen seurauksena, käy luonnollisesti hitaasti. Työläiset ovat vuosikymmenien — Englannissa kohta vuosisadan — aikana tottu-

(Jatketaan)